

Î N C H E I E R E

23 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Colțov Angela,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lavrentiev Alexandr – administratorul Societății cu Răspunderea Limitată „Basista AE” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat în urma omisiunilor și acțiunilor ilegale ale organelor de poliție și instanța de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Lavrentiev Alexandr și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 ianuarie 2014, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 18 aprilie 2012, Lavrentiev Alexandr - administratorul SRL „Basista AE” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat în urma omisiunilor și acțiunilor ilegale ale organelor de poliție și instanța de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în perioada mai-iunie 2002 în privința sa a fost pornită urmărire penală în baza art. 158 al. (4) art. 209 al. (1), art. 225⁵ al. (1), art. 227 al. (1) și art. 27 al. (2) Cod penal (în redacția Legii din anul 1961).

Susține că prin sentința Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 31 martie 2006, pe art. 158 alin. (4) CP procesul penal în privința sa a fost încetat, din motiv că fapta comisă nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune, iar pe celelalte capete a învinuirii, a fost recunoscut culpabil cu stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2006, a fost casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care pe art. 225⁵ alin. (1) Cod penal procesul a fost încetat cu atragerea la răspundere administrativă și aplicarea amenzii în mărime de 3 salarii minime, ce constituia 54 lei și l-a recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal cu aplicarea art. 10 Cod

penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale ce constituie 8 000 lei.

Menționează reclamantul că în cadrul urmăririi penale în perioada lunilor mai-iunie 2002, în timpul cercetărilor la fața locului și perchezițiilor, au fost ridicate diferite bunuri care-i aparțineau cu drept de proprietate lui și SRL „Basista AE”, în care deținea 100 % cota-parte fiind administratorul acesteia, toate bunurile ridicate fiind fixate în procese-verbale și transportate și predate la păstrare la depozitul Ministerului Afacerilor Interne din str. Sf. Andrei 61, mun. Chișinău.

Afirmă că s-a adresat cu nenumărate plângeri în adresa organelor de drept pentru ai fi restituite bunurile ridicate, care nu au nici o legătură cu învinuirile aduse, însă pîngerile depuse au fost respinse, pînă la soluționarea cauzei în fond, iar odată cu soluționarea cauzei în fond, instanțele nu s-au pronunțat și asupra întoarcerii bunurilor ridicate.

Invocă reclamantul că prin încheierea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 20 noiembrie 2009, a fost admisă cererea sa cu privire la înlăturarea unor omisiuni comise de către procuror, organul de urmărire penală și instanțele judecătorești și a fost constatat că atît organul de urmărire penală, cît și instanța de judecată, care a examinat cauza penală în fond, nu s-a expus asupra obiectelor ridicate la data de 30 mai 2005, în cadrul cercetării la fața locului din garajele nr. 98, 78 și 16 din str. Haltei 48 mun. Chișinău, la data de 11 iunie 2002, în cadrul percheziției apartamentele nr. nr. 39 și 40, din bd. Negruzzi 6, mun. Chișinău, care sînt și sediul SRL „Basista AE”, și la data de 11 iunie 2002, în cadrul percheziției din 13 iunie 2002, la domiciliul său din str. Cetatea Albă 35, mun. Chișinău.

La fel, instanța a constatat că toate obiectele și bunurile ridicate se află la depozitul Ministerului Afacerilor Interne și în temeiul art. 469 p. 18 și art. 162 al Codului de procedură penală a dispus obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i restituie bunurile ridicate conform anexei nr. 1, nr. 2 și nr. 3, încheierea fiind pusă în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

Invocă reclamantul că după o încercare nereușită de executare a încheieri instanței de judecată de către Ministerul Afacerilor Interne pe calea benevolă, la data de 27 iulie 2011, la cererea sa i-a fost eliberat titlu executoriu nr. 10 p-107/09 pentru inițierea unei proceduri de executare silită.

Astfel, titlul executoriu a fost înaintat executorului judecătoresc, care a intentat procedura de executare, iar la 01 martie 2012, dînsul împreună cu reprezentantul său, executorul judecătoresc, experții Camerei de Comerț și Industrie, și reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, s-au deplasat la fața locului la depozitul nr. 43 al Ministerului Afacerilor Interne din str. Sf. Andrei 61, mun. Chișinău unde au verificat, în prealabil, care bunuri sînt păstrate în depozit, care este starea lor, condițiile în care acestea sînt păstrate și cantitatea acestora în raport cu cantitatea bunurilor, care urmau a fi restituite în baza hotărîrii judecătorești.

Tot atunci, experții, care erau prezenți au colectat mostre din bunurile găsite înăuntrul depozitului pentru efectuarea unei expertize referitor la starea calitativă a acestor bunuri și posibilitatea folosirii lor după destinație.

Drept urmare, s-a constatat că bunurile aflate în depozitul nr. 43 din str. Sf. Andrei, 61 mun. Chișinău posibil sînt acelea bunuri, care au fost ridicate de la Lavrentiev Alexandr și de la firma ultimului „Basista AE” SRL, în legătură cu ce

executorul judecătoresc a stabilit data de 03 martie 2012, pentru a-i fi transmise bunurile depistate, în scopul executării silite a documentului executoriu.

Relevă că la data de 03 martie 2012, în cadrul transmiterii bunurilor sa depistat, că majoritatea bunurilor lipsesc, iar cele existente sunt în stare deplorabilă, despachetate și deteriorate. În baza rezultatelor obținute executorul judecătoresc a întocmit procesul-verbal privind transmiterea bunurilor din 03 martie 2012, cu reflectarea bunurilor existente și celor care lipsesc.

În drept, reclamantul î-și întemeiază cerințele în baza prevederilor art. art. 10, 14 al Codului Civil RM, precum și în temeiul reglementărilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 27 al Legii cu privire la poliție, nr. 416 din 18 decembrie 1990, art. 21¹ al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, Protocolul nr. 1 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, nr. 17 din 19 iunie 2000, Constituția Republicii Moldova și art. 13 al CEDO.

Solicită încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova prejudiciul material în mărime de 7 778 461,87 lei.

La 08 mai 2012, Lavrentiev Alexandr a depus o cerere de concretizare a cerințelor, în care a invocat că potrivit Actului de predare-primire a bunurilor materiale, întocmit de colaboratorii firmei SRL „Basista AE”, din 19 mai 2002, toate bunurile, care au fost ridicate și transportate în depozitul Ministerului Afacerilor Interne RM, pentru păstrare (dar care la moment nu sunt găsite iar o parte din cele rămase nu pot fi folosite și sînt deplorabile), se evaluează la o sumă de 4 002 401, 87 lei, iar conform datelor sale privind prețurile la băuturile alcoolice ridicate, acestea se evaluează în total la o sumă de 4 387 972 lei.

Solicită repararea prejudiciului material în mărime de 8 390 373, 87 lei constituit din 4 387 972 suma pentru băuturile alcoolice ridicate și 4 002 401,87 pentru restul bunurilor ce au fost pierdute și deteriorate.

La 04 iulie 2012, Lavrentiev Alexandr a mai depus o cerere de concretizare a cerințelor împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Afacerilor Interne al RM și Procuratura Generală a RM cu privire la repararea prejudiciului, în care suplimentar a invocat că conform Raportului de expertiză nr. 0315949 din 07 martie 2012, toate etichetele și toată producția poligrafică, precum și alte bunuri care au fost depistate în depozitul nr. 43 din str. Sf. Andrei 61, mun. Chișinău, nu sînt utile pentru a fi folosite după destinație.

În astfel de circumstanțe, consideră, că statul este obligat să-i recompenseze prejudiciul material, cauzat în urma acțiunilor și omisiunilor comise de către organele de urmărire penală și instanțele judecătorești, în urma cărora atît el, cît și SRL „Basista AE” au fost lipsiți de proprietate.

Totodată afirmă că conform datelor din Anexe nr. 1, nr. 2 și nr. 3 la încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 noiembrie 2009 și datelor conform procesului-verbal de transmitere a bunurilor întocmit de executorul judecătoresc din 03 martie 2012, toate băuturile alcoolice lipsesc, iar după datele de care dispune el valoarea acestora se estimează la o sumă de 4 387 972 lei.

Cît privește prețurile și costurile vinurilor de colecție și anume „Dionisos” anul 1983 și anul 1986, „Cabernet” anul 1984 și „Cagor Ciurnai” anul 1987, a fost calculat fiind pus la bază certificatul eliberat de SRL „Vistarcom” conform prețurilor analogice cu care costul „Dionisos” anului 1991 – 157 lei, pentru o sticlă, „Cabernet” anul 1986 – 299 lei și „Cagor Ciurnai” anul 1986 – 568 lei pentru o sticlă.

Solicită repararea prejudiciului material în mărime de 8 390 373, 87 lei constituit din 4 387 972 suma pentru băuturile alcoolice ridicate și 4 002 401,87 pentru restul bunurilor ce au fost pierdute și deteriorate.

La 27 martie 2013, Lavrentiev Alexandr a mai depus o cerere de concretizare a cerințelor înaintate solicitînd repararea prejudiciului material în mărime de 8 390 373, 87 lei, care constituie din 4 387 972 suma pentru băuturile alcoolice ridicate și 4002401,87 pentru restul bunurilor ce au fost pierdute și deteriorate, cît și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 ianuarie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2014, a fost respins apelul declarat de către Lavrentiev Alexandr și menținută hotărîrea primei instanțe.

La data de 19 august 2014, Lavrentiev Alexandr, reprezentat de către avocatul Angela Colțov, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată în temeiul art. 371 al. (3) CPC, solicitînd să fie încasat în beneficiul său și venitul ratat în sumă de 9 183 091, 77 lei.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a verificat circumstanțele cazului prin prisma normelor de drept care asigură, în primul rînd, dreptul de proprietate, iar punînd în discuție o hotărîre judecătorească irevocabilă și anume încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2009, atît prima instanță cît și instanța de apel, făcînd o apreciere nouă celor constatate în încheierea respectivă au procedat contrar legislației în vigoare.

Menționează că redeschiderea examinării cererilor lui Lavrentiev Alexandr și firmei „Basista-AE” cu privire la întoarcerea bunurilor ridicate în cadrul urmăririi penale, î-i lezează dreptul la un proces echitabil, or Curtea Europeană în nenumărate cazuri a invocat, că dreptul la un proces echitabil trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante.

Consideră că la caz este necesar de ținut cont principiul securității raporturilor juridice, conform căruia soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu nu mai poate fi pusă în discuție, iar pentru respectarea acestui principiu, statele trebuie să depună diligențe pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Susține că prin hotărîrea judecătorească irevocabilă judecătorul de instrucție a constatat și a reținut circumstanțe principale și anume faptul că organul de urmărire penală și instanțele de judecată, care au examinat cauza penală în privința sa, contrar cerințelor legii - art. 162 CPP RM, nu s-au expus asupra obiectelor ridicate.

Drept urmare pentru el, această constatare semnifică comiterea încălcării de către organul de urmărire penală și instanța de fond, care a examinat cauza penală, ceea ce a fost stabilit prin încheiere de către judecătorul de instrucție.

Afirmă că, minuțios și în baza documentelor din dosarul penal, în privința sa s-a constatat masa obiectelor, care necesită să fie întoarse, făcându-se delimitare între bunurile, care aveau statutul corpurilor delictive și bunurile, care pur și simplu au fost ridicate de colaboratorii poliției, și fără respectarea procedurilor au fost transportate la depozitul Ministerului Afacerilor Interne. La fel au fost verificate și circumstanțele legate de persoana, căreia este necesar de predat aceste bunuri, ceea ce înseamnă că anume recurentul este în drept, în circumstanțele menționate să solicite achitarea contravalorii acestor bunuri.

În acest sens susține că nici prima instanță și nici instanța de apel nu au verificat și nu au lăsat fără apreciere faptul că el a epuizat toate căile posibile de a întoarce proprietatea sa și a firmei sale, iar adresările către instanțele de judecată cu cereri privind constatarea încălcării din partea colaboratorilor de poliție și pornirea urmăririi penale, schimbarea modului de executare a încheierii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 noiembrie 2009, s-au finalizat cu respingerile acestor cereri, însă fiindu-i explicat, totodată, că în cazul dacă nu vor fi găsite aceste bunuri, el are dreptul să se adreseze în judecată privind încasarea contravalorii acestora.

Insistă că în confirmarea costului bunurilor ce-i aparțin, el a prezentat toate actele și informația oficială posibilă de obținut în circumstanțele create, inclusiv și cea care s-a păstrat din anul 2002 în documentația SRL „Basista-AE”, care nu a fost ridicată, iar alte acte și documente prin care ar fi posibil de confirmat proveniența și costul bunurilor ridicate nu există, deoarece, la fel, au fost ridicate de către organul de urmărire penală și nu au fost întoarse până în prezent.

Mai mult decât atât, prețurile bunurilor ridicate, care au fost prezentate în cadrul examinării cauzei, nu au fost contestate și nici nu au fost combătute cu careva probe, iar el este de acord să primească toate bunurile indicate în anexele la încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2009, în starea și în volumul în care acestea au fost ridicate în anul 2002.

Totodată invocă recurentul că instanța de apel eronat a respins cerințele sale cu privire la încasarea venitului ratat, care au fost întemeiate pe prevederile art. 372 alin. (3) CPC RM, care îi acordă dreptul de a înainta o astfel de cerință la stadia examinării pricinii în ordine de apel, iar calculul sumei venitului ratat solicitat, fiind efectuat după analogia calculării dobânzii de întârziere, conform explicațiilor Curții Supreme de Justiție date în Hotărârea explicativă nr. 8 din 24 decembrie 2010 punctul 29.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Angela Colțov, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Angela Colțov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Angela Colțov, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Angela Colțov, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Lavrentiev Alexandr, reprezentat de avocatul Angela Colțov, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Maria Ghervas